

Heinz Däpp am 5. HR-Forum

Uf der Foto gseht er us wi dr Billy Binggeli vo Crazy Consulting, aber es isch en angere bekannte Wirtschaftsberater, dr Röbi Gröbeli vo Take it easy Communication isch es, u dä seit nech itz, was das heisst, di sociali Verantwortig vom Arbeitgäber.

„Erschtens“, seit dr Gröbeli, „dörft dihr nid spare mit Anerkennig. Wenn e Bützer freiwiuig unzauti Überstunde macht, de cha men ihm o mau zwänzg Fränkli i Reisemargge gä. Di chöit dr übrigens bir Gwärkschaft mit zäh Prozänt Rabatt bezieh. Muesst aber nid säuber häre, muesst e Bützer schicke – eine, wo ir Gwärkschaft isch, nid eine, wo schwarz bi nech büglet. Zwöitens muesst dihr de Bützer Mitbestimmig gä im Betriib. Si söue zum Byspiu chönne mitbestimme, öb si ir Kantine Henniez wei oder Passugger. Chöit ja de gäng no M-Budget-Glürliwasser i d Henniez- oder d Passuggerfläschen abfüue. Wichtig sy nid di real exischtierende Zueständ im Betriib, wichtig isch d Befindlechkeit vo öine Bützer, u di chöit dr mit chli Fantasie uf di egeten Inträssen abstimme.“

„Soziali Verantwortig“, seit dr Gröbeli, „mues o gägenüber dr Umwäut wahrgno wärde. We dr zum Byspiu Chef vom enen AKW syt, de muesst dihr druf achte, dass öji Bützer dr radioaktiv Ghüder nid eifach lö la umlige oder sogar i den umligende Wäuder wiud deponiere, nei, dä Ghüder söue si gäng am Zyschig- u am Frytigmorge a d Strass vüre steue, säubverständlech i de gebührepflichtige blaue Seck.“

„U itz chumen i zum ene ganz heikle Thema“, seit dr Gröbeli: „Soziali Verantwortig darf nie i sozialistischi Verantwortigslosigkeit umkippe. We dr zum Byspiu CEO vore Grossbank syt u churz vor em Konkurs stöht u dr Staat nech di Milliarde, wo nech fähle, partout wott ungerejuble, de säget höflech, aber bestimmt, nei, das chunnt mer us ordnigspolitische Gründ nid i d Tüüte. We dihr ja säget, de tüt dihr Tür u Tor uuf für ne sozialistischi Planwirtschaft, u i dere chöit dihr öji sociali Verantwortig vergässe – mit de Boni isch de Fyrabe.“

‘s isch eifach veruckt, wi i däm letschte Jahr di Freisinnige zu Sozialische worde sy. Dr Merz gseht gäng meh uus wi dr Levrat de i dryssg Jahr usgseht, u bim Burkhalter mues men ufpassse, dass me ne nid mit em Jean Ziegler verwächslet. O bi den angere Bürgerlechen im Bundesrat het dr Sozialismus zuegschlage. Dr Maurer gsäch uus wi dr Marx, wenn er e Bart u ke Glatze hätt, d Eveline Widmer-Schlumpf luegt dry wi d Edith Olibet, wenn e Soziauhiufe-Empfänger im BMW are verby raaset u no fräch usewinkt, u bir Doris Leuthard chönnt men afe bau meine, mi heig’s da mit ere Rosa-Luxemburg-Miniatur z tüe.

Dr Leuenberger isch no dr einzig würtlech Bürgerlech i däm Bundesrat. Dä laat no d Marktchreft la spile. Bi den SBB sorget dr Meyer derfür, dass di sociali Verantwortig cha zum Trage cho, bir Poscht bis geschter dr Béglé u Ab hütt dr Hasler, bi de Medie dr Schawinski. Soziali Verantwortig“, seit dr Gröbeli, „isch di tragfähigi Basis vore moderne Pärsonaupolitik. Denn jedefaus, we dr Arbeitgäber di sociali Verantwortig o sich säuber gegenüber laat la zum Trage cho.“

Uf dr Foto gseht er uus wi dr Bundesrat Burkhalter, aber es isch nid ihn päsönlech, es isch dr Blasius Blaser, dr Chef vor Sektion Sparmassnahmen im Bundesamt für Gsundheit, un är het itz äntlech usegfunge, wi me d Choschtenexplosion im Gsundheitswäse nid nume cha stoppe, nei, wi me di Chöschte ganz massiv cha zrügghahre.

"Aus erschts", seit dr Blaser, "aus erschts müesse mer ds Chrankeversicherigsgsetz totau revidiere. Mir mache zwo Versicherigs-Kategorie. I di erschti tüe mer di junge gsunge Ryche, di ryche junge Gsunge u di gsunge ryche Junge. I di zwöiti Kategorie chöme di aute chranken Arme, di armen aute Chranke u di chranken armen Aute. Di erschti Kategorie, das isch d Grundversicherig, u di isch obligatorisch. Di zwöiti, das isch d Zuesatzversicherig, u di isch freiwiig, aber leider nid biuig. Wär sech hie wott la versichere, mues de haut vilech chli bim Ässe spare oder unger ne Brügg ga wohne. Aus cha me bekanntlech nid ha im Läbe. Für d Solidarität unger de Versichere z fördere, schaffe mer en Usglychsfonds. I dä Fonds zahle mer au Jahr e Milliarde us dr Zuesatzversicherig y, u us däm Fonds zahle mer au Jahr e Milliarde a d Grundversicherig uus. Dadermit schaffe mer näbeby o no grad dr finanziell Aareiz, rych, jung u gsung z blybe", seit dr Blaser. Das lüüchtet em Burkhalter y.

"Aus zwöits", seit dr Blaser, "aus zwöits zieh mer bi Tarmed d Schruben aa. D Dökter müessen effizänter wärde. Es ligt eifach nüm drin, e Stung lang a eim einzige Patiänt umezdökterle. Hopp, ufe Schragen, e Sprütze i ds Füdle, dr Nächschtitte bitte. So mues das vo itz aa ga. So chan e Dokter, wenn er sech chli Müeh git, ir Stung sächzg Spütze mache. Für jedi überchunnt er e Fülber u de het er e Stundelohn vo 300 Franke", seit dr Blaser. O das lüüchtet em Burkhalter y.

"Ds nächschte, wo mer müessen aaluege", seit dr Blaser, "ds nächschte sy d Medikamänt. Da zahle mer nume no di homöopatische Piueli. Di nütze zwar nüt, aber si schaden o nid." Das chönn me leider nid mache, seit dr Burkhalter, da syg dr Vasella dergäge, u we dr Vasella gäg öppis syg, de chönn dr Bundesrat nüt mache. O d Parallelimporte hätt me scho lang bewiiget, we dr Vasella nid dergäge wär. Ir Schwyz, seit dr Burkhalter, heige mer haut äbe di diräkti Demokratie, da chönn jede mitbestimme.

Uf dr Foto gseht er uus wi dr rych Jüngling im Matthäus-Evangelium, Kapitu 19, Värse 16 u fougendi, aber es isch nid dä, es isch dr Hansjörg Wyss, dr rychtscht Bärner, nün Milliarde het er, u wenn er dä Chlotz itz nid äntlech los wird, de chunnt er wahrschynlech mau nid i Himu. Bim Matthäus heisst's nämlech, es syg liechter, dass es Kameu dür nes Naduöhr göngi aus e Ryche i ds Rych Gottes.

„Was söu i o mache für dä Chlotz äntlech los z wärde“, überleit sech dr Wyss, „was söu i o mache, für dass i mau i Himu chume. Musee hei sy itz langsam gnue z Bärn, da cha ne nid no eis häre steue, o we's mi würd gluschte, am Jean Nouvel z säge, är söu mer eis boue, wo ds Klee-Zäntrum drinn Platz hätt. D Euro 08 sponsere – das schänkt z wenig y. D Schoude vom Kanton Bärn übernäh – de hätt i säuber nüm, u muusarm mues me ja o nid grad sy, für dass me mau i Himu chunnt. Was söu i o mache.“

U itz überleit sech dr Wyss, dass er sys Gäud mit dr Medizinautechnik verdienet het, dass d Produkt vo dr Medizinautechnik dür d Chrankekasse zaut wärde, dass d Chrankekasseprämie so hoch sy, wiu är u angeri so rych sy, u dass es drum nüt aus logisch

wär, wenn er mit sym Chlotz d Chrankekasseprämie würd verbiuige. U itz geit dr Wyss uf d Kantonaubank sövu Tuusigernötli ga hole, wi ner ma traage, u steit a Bäreplatz u wott jedem u jedere, wo verby chunnt, es Tuusigernötli i d Hang drücke, aus Zuestupf zur Chrankekasseprämie. Aber di meischte luege wäg, wiu si meine, das, wo dä da verteili, syg es politisches Manifescht oder es Traktätli vore Sekte. U vo dene, wo nes Tuusigernötli nähme, meine di meischte, das syg wider e ganz e plumpi Reklame vo Cablecom oder vom Media Markt, wo sicher wider viu druf ynegheji, wiu di Reklame fasch usgsäch wi nes ächts Tuusigernötli, u de gheie si das Tuusigernötli i nächscht Ghüderchübu. U eine, wo so nes Tuusigernötli gno het, luegt's aa, dräit's um, luegt's wider aa, geit uf d Kantonaubank ga frage, öb das es ächts Tuusigernötli syg, u di säge ja, u de dänkt dä, da chönn öppis nid stimme u geit uf d Polizei.

U itz chunnt d Polizei u seit em Wyss, är söu mit cho, u de beschlagnahme si di Tuusigernötli, u dr Wyss seit, das syg sys Gäud, mit däm chönn er doch mache, was er wöu. U itz fahre si mit em diräkt i d Waudou. Eine, wo viu Gäud het, u dene git, wo weniger hei, mues verruckt sy.

Uf dr Foto gseht er uus wi dr Pestalozzi, aber es isch dr vo Graffenried, u won er geschter Morge dr nöi *Bund* gläse het, seit er zu sich säuber, är heig o dasmau wider rächt, mit weniger Lüt mach men e besseri Zytig. U dass dr *Bund* itz so viu besser syg, heig me logischerwys dene z verdanke, wo entlaa worde syge, u drum mües me die itz belohne.

U de geit dr vo Graffenried i d Nydeggchiuchen u fragt dr Sigrischt, öb er em öppis heig für ne Kollekte z mache, u dr Sigrischt git em e Chischtli mit eme Schlitz obe, u de gheit dr vo Graffenried e Schegg für hunderttuusig Franken i dä Schlitz u dänkt, är heig ja gäng no 499,9 Millione, u de geit er zum Hans Heiri Coninx u zu aunen angere Coninx u fragt se, öb si o öppis gäbi, für die z belohne, wo men entlaa heig, für dass dr *Bund* besser worde syg. U aui gäbe o ne Schegg für hunderttuusig Franken u danke, si heige ja gäng no meh aus gnue, u scho gly göng's mit dr Tamedia wider obsi, we me no paar Verlage derzue gkouft heig u mit meh Synergie u weniger Lüt besseri Zytigen u Heftli machi. U de geit dr vo Graffenried o no zum Chefredakter Vogel, wo di richtige Lüt entlaa het, für dass dr *Bund* besser het chönne wärde, u dr Vogel gheit e Fülber i Schlitz vo däm Chischtli.

U itz geit dr vo Graffenried zu dene vor Gwärkschaft u seit, da heige si e Millionnouhundertfuf Franke, mit däm Gäud söui si für aui, wo bim *Bund* entlaa worde syge, e grosszügige Soziauplan machen, e würtlech grosszügige, u das mache die vor Gwärkschaft de o, un es blybe zwänzgtuusignouhundertfuf Franke füürig, u di wei si em vo Graffenried zrugg gä, aber dä seit, nenei, si söui das nume bhaut, si heige ja sicher so öppis wi ne Streikkasse, u die müssi si vilech scho gly bruuche, itz wo i de Medien aus drunger u drüber göng u viu Verleger u Akzionäre nume no a sich säuber dänki u nümm a die, wo ne i de bessere Zyte Millionen u Abermillionen zuechegschuflet heige, so dass si bau nümm wüssi, wohäre mit däm vile Chlüder. U itz säge die vor Gwärkschaft, merci viumau, Herr vo Graffenried, u dene, wo vo däm grosszügige Soziauplan chöi profitiere, dene chunnt ds Ougewasser vor Dankbarkeit.

Mir gseh a däm Byspiu, dass es o im brutale Mediengeschäft no Lüt git, wo die belohne, wo si hei müessen entlaa, o we sii säuber de hunderttuusig Franke weniger chönnte mitnäh, faus si mau müesste gah.

Uf dr Foto gseht er uus wi dr Ruedi Biedermeier vor Möbuschryneri Biedermeier und Sohn AG, aber es isch en angere Patron, dr Christian Krummenacher vo Krummenacher Elektro GmbH isch es, u dä wott vor auem angeren eis: e sozialen Arbeitgäber sy.

U wiu er das wott, versteit er sich nid aus Arbeitgäber, är versteit sech aus Arbeitnähmer. We me d Wörter bim Wort nähm, seit dr Krummenacher, nähm är d Arbeit, won ihm d Bützer gäbi. Dr Arbeitgäber syg so gseh dr Arbeitnähmer, u d Arbeitnähmer syge d Arbeitgäber – das mües me sech gäng wider vo Ouge haute, we men e sozialen Arbeitgäber oder äbe besser gseit e sozialen Arbeitnähmer wöu sy. Das Gä u das Näh syg es Gä u nes Näh nid nume vo Arbeit, o nid nume vo Lohn, es syg es Gä u nes Näh vo Verständnis, Verpflichtig u sozialer Verantwortig.

Krummenacher Elektro GmbH het scho zu Zyte vo Christian Krummenacher Senior vor auem Grammophone, elektrischi Schrymaschinen, Mittuwäueradio u Schwarz-wyss-Fernseher revidiert u gflickt. U wiu Christian Krummenacher Junior weiss, dass d Bützer am Liebschte mache, was si scho gäng gmacht hei, revidiert u flickt Krummenacher GmbH o hütt no vo auem Grammophone, elektrischi Schrybmaschinen, Mittuwäueradio u Schwarz-wyss-Fernseher. Aber itz louft das Gschäft eifach nümme wi aube. Itz chunnt vilech no au drei Tag es auts Mannli e nöji Nadle i sy Grammophon cho la ysetze oder es auts Froueli ds Farbband i syr elektrische Schrybmaschine cho uswächsle. U das, seit dr Krummenacher, chönn är säuber bsorge. U drum het er syne sibe Bützer gseit, si bruuchi ersch am viertu vor zähni z cho, für Pouse z mache, u chönni am viertu ab zähni, we d Pouse verby syg u si dr Gaffee ttrunken u dr Chueche ggässe heige, si chönni denn wider gah. U eine vo de Bützer het no gfragt, öb er chönn Überzyt mache, är sött chli meh Gäud verdiene, wiu er im Summer mit dr Familie uf Mallorca i d Ferie wett. U dr Krummenacher het gseit, ja säubverständlech, aber er dörf nid lenger aus vierezwänzg Stung im Tag schaffe, wäg em Arbeitsgesetz.

So het dr Krummenacher sy sociali Verantwortig wahrgno, u ar Wiehnachte het er jedem vo syne sibe Bützer für ihri Tröji zur Firma no zähtuusig Franke gä. Eines Tages im Jänner aber isch dr Betrybigswöibu cho u het em Krummenacher gseit, es gäb nume no eis: dr Konkurs aazmäude. Das göng ihn nümme aa, het dr Krummenacher gseit, är heig d Krummenacher Elektro GmbH gschter syne Bützer überschreibe.